

O korupcji w Polsce

Opracował
Krzysztof Pankowski

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Wyróżniająca Jakość Badań

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- W ciągu ostatnich dwóch dekad korupcja w Polsce obniżyła się. W okresie rządów koalicji 15 października ogólne oceny skali zjawiska korupcji w naszym kraju po raz kolejny spadły i obecnie jej postrzeganie wygląda relatywnie najkorzystniej od lutego 1992 roku. Mimo że na tle ocen z poprzednich trzech dekad zjawisko korupcji – w opinii badanych – nie jest dziś wyjątkowo silne, nie ulega wątpliwości, że w społecznym odbiorze pozostaje ono ważną kwestią. Niespełna dwie trzecie Polaków (63%) uznaje korupcję za duży problem w naszym życiu politycznym i społecznym.
- O powolnym spadku poziomu korupcji w Polsce mogą świadczyć indywidualne doświadczenia Polaków. Obecnie notujemy najniższy w minionym ćwierćwieczu odsetek osób znających kogoś, kto bierze łapówki (8%), zgłaszających otrzymywanie korupcyjnych propozycji (4%), a także najniższy od ponad 30 lat udział przyznających się do ich wręczania (4%).
- W przypadku zdecydowanej większości analizowanych instytucji w stosunku do 2021 roku Polacy rzadziej mówią o przypadkach korupcji. W ostatnim okresie najwyraźniej obniżyła się korupcja w urzędach centralnych i ministerstwach oraz na poziomie władz lokalnych – w urzędach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, a także w policji oraz sądach i prokuraturze. Choć w przypadku tych dwóch ostatnich instytucji obserwowaliśmy tylko niewielki spadek diagnozowanej korupcji, to właśnie oceny policji, a także sądów i prokuratury są obecnie najlepsze w całym dwudziestopięcioletniu.
- Zdaniem Polaków polityka pozostaje obszarem życia społecznego, który korupcja dotyka najsilniej. O korupcji wśród działaczy partyjnych, parlamentarzystów czy radnych jest przekonanych prawie dwie trzecie badanych (64%), co stanowi wyrównanie najwyższego odsetka wskazań w całym analizowanym okresie, czyli w ciągu minionego ćwierćwiecza. Zapewne dzięki ujawnianym w ciągu ostatnich dwóch lat nieprawidłowościom w porównaniu z ostatnim pomiarem z 2021 roku przekonanie o korupcji wśród polityków wzrosło najwyraźniej (o 12 punktów procentowych).

SPIS TREŚCI

Ocena skali korupcji	1
Doświadczenia korupcyjne Polaków	4
Gdzie najczęściej zdarzają się przypadki korupcji.....	6

W grudniowym sondażu¹, po czteroletniej przerwie, zapytaliśmy Polaków o kwestie związane z korupcją, zjawiskiem, które stale – niezależnie od tego, kto rządzi – jest obecne w życiu ekonomicznym, politycznym i społecznym. Według ustawowej definicji korupcją jest obiecywanie, proponowanie, wręczanie, żądanie, przyjmowanie przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakiegokolwiek nienależnej korzyści majątkowej, osobistej lub innej dla niej samej albo innej osoby, lub przyjmowanie propozycji bądź obietnicy takich korzyści w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu funkcji publicznej albo w toku działalności gospodarczej².

OCENA SKALI KORUPCJI

Po dwóch latach rządów koalicji KO, Lewicy, PSL i Polski 2050 niespełna dwie trzecie dorosłych Polaków (63%) uważa, że korupcja stanowi obecnie w Polsce poważny problem. W porównaniu z ostatnim pomiarem z 2021 roku, z połowy drugiej kadencji rządów PiS, to spadek o 9 punktów procentowych. Wówczas niespełna trzy czwarte badanych (72%) uważało korupcję za poważną bolączkę naszego życia społecznego i politycznego. Jednocześnie obecnie jedna piąta pytanym (20% wobec 24% poprzednio) uznaje korupcję za problem bardzo istotny dla kraju, zaś ponad dwie piąte (43% wobec 48% poprzednio) wybiera mniej zdecydowany kwantyfikatory i sądzi, że jest tylko „raczej” ważną kwestią. W oczach ponad jednej czwartej respondentów problem korupcji uchodzi obecnie za mało znaczący (28% wobec 16% w 2021 roku), przy czym prawie wyłącznie są to określenia mniej zdecydowane, 26% uważa, że korupcja jest problemem „raczej” małym. Sprecyzowanej opinii w tej sprawie nie ma 8% ankietowanych (12% w 2021 roku).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (428) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

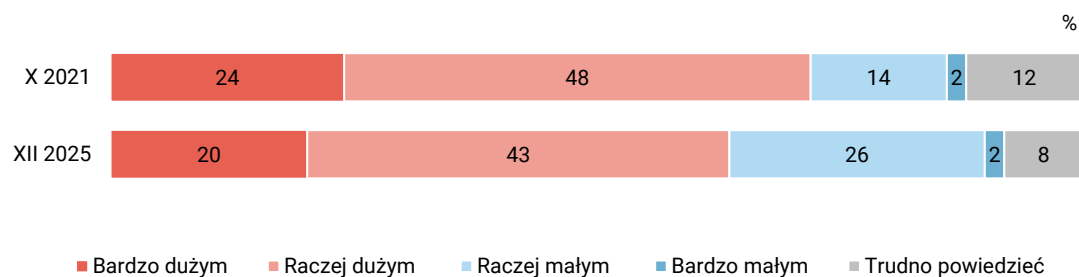
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 27 listopada do 8 grudnia 2025 roku na próbie liczącej 948 osób (w tym: 62,0% metodą CAPI, 24,8% – CATI i 13,2% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Z ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1671)

RYS. 1. Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym czy małym?

Obecna diagnoza dotycząca zagrożenia korupcją jest nie tylko mniej krytyczna niż cztery lata wcześniej, ale wygląda relatywnie najkorzystniej w całym analizowanym okresie ostatnich trzydziestu trzech lat, czyli od lutego 1992 roku. Korupcję za wyjątkowo duży problem uważano w pierwszej dekadzie XXI wieku, w samej końcówce rządów koalicji AWS–UW, potem w okresie rządów bloku SLD–PSL (październik 2001 – październik 2005), a następnie za rządów premierów Kazimierza Marcinkiewicza oraz Jarosława Kaczyńskiego i koalicji PiS, Samoobrony, LPR (październik 2005 – listopad 2007). W czasie rządów premierów Donalda Tuska oraz Ewy Kopacz, czyli koalicji PO–PSL (listopad 2007 – listopad 2015) wśród Polaków poczucie zagrożenia korupcją powoli zaczęło się zmniejszać. Jednak największy, przeszło dziesięciopunktowy spadek poczucia obciążenia życia społecznego korupcją odnotowaliśmy po objęciu władzy przez PiS, czyli w okresie rządów premier Beaty Szydło (listopad 2015 – grudzień 2017). Można sądzić, że trend ten utrzymał się także w czasie rządów premiera Mateusza Morawieckiego, choć z tego okresu (grudzień 2017 – grudzień 2023) dysponujemy tylko jednym pomiarem. Po zmianie władzy i dwóch latach rządów koalicji 15 października poczucie zagrożenia korupcją po raz kolejny wyraźnie się obniżyło. Dzisiejsze oceny skali korupcji w Polsce są zatem najniższe od przeszło trzech dekad.

TABELA 1

Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym czy małym?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	II '92	VII '00	VIII '01	II '03	XII '03	V '04	XII '05	II '06	IV '09	IV '10	VI '13	XI '13	V '17	X '21	XII '25
	w procentach														
Bardzo dużym	49	46	68	68	65	75	71	67	40	44	40	39	31	24	20
Raczej dużym	37	40	25	23	25	20	22	26	49	43	43	48	45	48	43
Dużym	86	86	93	91	90	95	93	93	89	87	83	87	76	72	63
Raczej małym	8	6	2	2	2	1	2	2	5	8	9	7	14	14	26
Bardzo małym	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	2	2
Małym	9	6	3	2	3	1	2	2	6	8	10	8	15	16	28
Trudno powiedzieć	5	8	5	6	7	4	4	5	5	5	7	5	9	12	8

Co interesujące, dość wyraźne różnice w ocenie zagrożenia korupcją dostrzegamy wśród obu płci. Choć podobną zależność można było dostrzec w poprzednim pomiarze, to obecne różnice ocen są zaskakująco duże. Wyraźniej częściej o wadze problemu korupcji przekonane są kobiety niż mężczyźni. O tym, że jest to duży problem, jest przekonanych 68% kobiet (w tym 24% z nich uważa, że to problem bardzo duży) i 58% mężczyzn (w tym 17% uważa ją za problem bardzo duży). I odwrotnie: 36% mężczyzn uważa, że korupcja w obecnej Polsce to niewielki problem, podczas gdy wśród kobiet podobnie optymistyczną ocenę ma tylko 22%.

Ponadto częściej korupcję jako ważny problem postrzegają osoby w średnim wieku i ludzie starsi, choć nie najstarsi – od 45 do 64 roku życia (66% uważa, że to duży problem), natomiast stosunkowo częściej bagatelizują tę kwestię ludzie młodzi od 25 do 34 roku życia (36% spośród nich uważa, że to mały problem). Korupcja jako problem społeczny jest dostrzegana relatywnie częściej przez osoby ze średnim wykształceniem, osiągające dochody poniżej średniej, od 2000 zł do 3999 zł na osobę w rodzinie, a także mieszkańców wsi (po 70%), respondentów uczestniczących w praktykach religijnych raz w tygodniu lub 1–2 razy w miesiącu (68%) i o prawicowych poglądach politycznych (67%). Natomiast częściej uznają korupcję za niewielki problem mieszkańcy największych miast (47%) oraz ankietowani osiągający najwyższe dochody na osobę w rodzinie (6 000 zł lub więcej *per capita* – 60%). W grupach społeczno-zawodowych najczęściej o dużym znaczeniu korupcji w naszym aktualnym życiu politycznym i społecznym przekonani są robotnicy niewykwalifikowani (77%), wykwalifikowani (74%) oraz pracownicy usług (73%) i osoby bezrobotne (71%). Natomiast relatywnie rzadziej zauważają ją przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (46% uważa, że to mały problem), a także osoby pracujące na własny rachunek (43%).

Wydaje się, że oceny znaczenia korupcji w pewnym stopniu różnicuje stosunek do rządzących, który znajduje odbicie w deklarowanych poglądach politycznych, a także preferencjach partyjnych. Zwolennicy rządzącego KO stosunkowo najczęściej uznają, że to obecnie mały problem (40%), choć ponad połowa (55%) sądzi, że jest to ciągle problem poważny. Relatywnie częściej jako mały określają ten problem także sympatycy Razem (36%), choć prawie dwa razy większy odsetek (61%) uznaje, że jest to problem istotny. Wśród wyborców PiS, Konfederacji Korony Polskiej, Konfederacji WiN, a także – co ciekawe – wchodzącej w skład rządzącej koalicji Lewicy przeszło dwie trzecie uważa, że korupcja to obecnie w Polsce duży problem, zaś około jedna czwarta jest zdania, że to problem mały.

TABELA 2

Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym czy małym?	Elektoraty ugrupowań politycznych					
	KO	PiS	Lewica	Razem*	Konfederacja WiN	Konfederacja Korony Polskiej*
	w procentach					
Dużym	55	69	69	61	70	69
Małym	40	24	24	36	27	28
Trudno powiedzieć	5	7	7	4	3	3

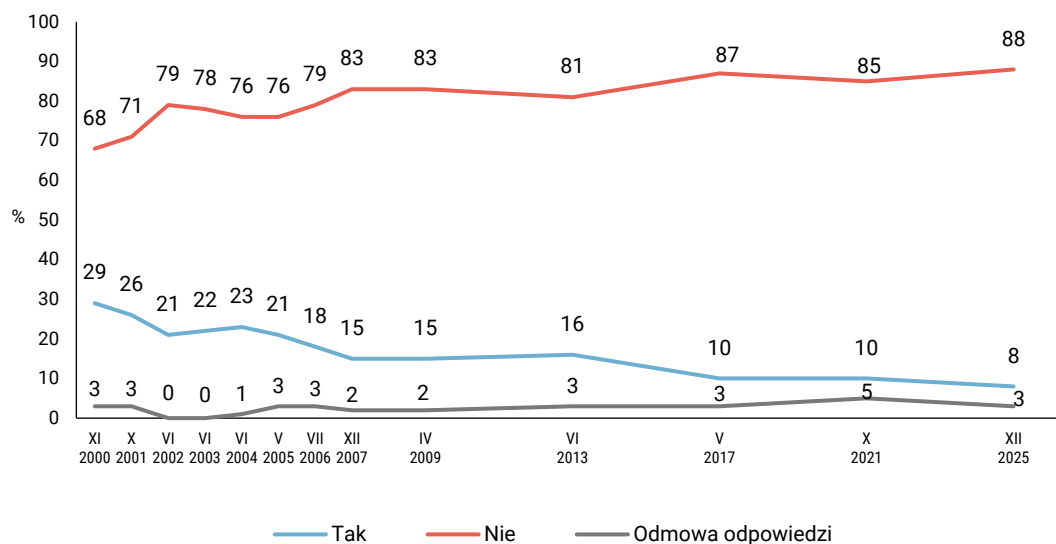
* Deklaracje zwolenników tych partii należy interpretować z ostrożnością, ze względu na niewielką liczebność ich zwolenników w próbie

DOŚWIADCZENIA KORUPCYJNE POLAKÓW

Niemal co trzynasty Polak (8%) deklaruje, że zna osobiście kogoś, kto bierze łapówki. To najmniej w ostatnim dwudziestopięcioleciu, czyli odkąd zadajemy to pytanie. Wnioskując z odpowiedzi ankietowanych, przyjmowanie łapówek jeszcze na początku tego wieku było zjawiskiem wyraźnie częstszym niż obecnie. W 2000 roku prawie co trzeci dorosły Polak znał osobiście co najmniej jedną osobę, o której wiedział, że przyjmuje łapówki. W kolejnych latach odsetek takich deklaracji stopniowo się zmniejszał. W latach 2002–2006 obserwacje takie miał mniej więcej co piąty badany, a od 2007 do 2013 roku – co siódmy, co ósmy ankietowany. Od 2017 roku deklaracje takie utrzymywały się na jeszcze niższym poziomie, co dziesiąty z badanych znał taką osobę. Obecnie odsetek ten osiągnął nienotowany wcześniej poziom 8%, z kolei aż 88% pytanych nie zna żadnej osoby biorącej łapówki.

CBOS

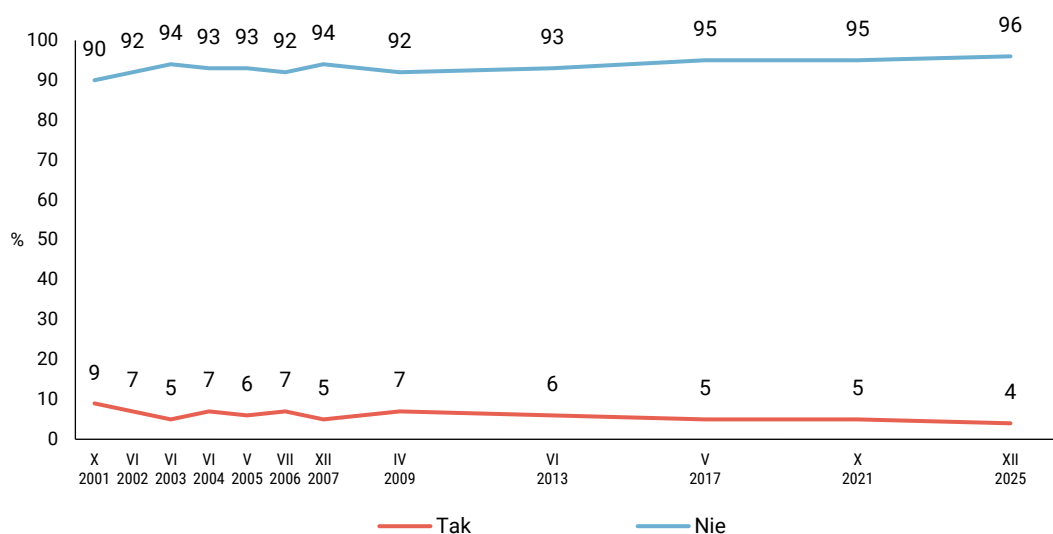
RYS. 2. Czy zna Pan(i) osobiście kogoś, kto bierze łapówki?

O osobistej znajomości z osobami przyjmującymi łapówki najczęściej mówią rolnicy, prawie co piąty (19%) deklaruje, że zna kogoś takiego, a w innym ujęciu są to respondenci pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych (17%). Częściej niż inni o znajomości z łapownikami mówią także pracownicy administracyjno-biurowi i ankietowani w wieku 25–34 lata (17%), a w dalszej kolejności osoby pracujące na własny rachunek, legitymujące się wyższym wykształceniem, osiągające najwyższe dochody na osobę w rodzinie (po 14%) oraz mieszkające w największych i najmniejszych miastach, a w ujęciu zawodowym – pracownicy usług oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (po 12%).

Obecnie tylko co dwudziesty piąty badany (4%) przynajmniej raz w życiu znalazł się w sytuacji, w której to jemu samemu próbowano wręczyć łapówkę. To nieznacznie mniej niż osiem i cztery lata wcześniej.

RYS. 3. Czy kiedykolwiek próbowano wręczyć Panu(i) łapówkę czy też nie?

Pominięto odmowy odpowiedzi

Z próbami przekupstwa relatywnie najczęściej stykały się osoby osiągające najwyższe dochody na osobę w rodzinie (6 000 zł i więcej *per capita* – 12%), z wyższym wykształceniem (9%), pracujące w instytucjach państwowych lub publicznych (8%), zaś najliczniej – średni personel i technicy (14%).

O ograniczeniu skali zjawiska łapownictwa w ostatnich latach świadczą też deklaracje ankietowanych dotyczące wręczania łapówek przez nich samych. Obecnie i w tym wymiarze osiągnęliśmy najniższy odsetek deklaracji od ponad trzech dekad, odkąd zadajemy to pytanie (od 1993 roku). W ostatnim pomiarze tylko 4% badanych przyznało, że w ciągu ostatnich 3–4 lat było zmuszonych z jakiegoś powodu dać łapówkę. Najwyższy poziom tego typu deklaracji notowaliśmy w samej końcówce XX wieku, w latach 1997 i 1999, co piąty badany (19–20%) deklarował wówczas, że swoje starania przy załatwianiu jakiejś sprawy poparł łapówką i nie obawiał się do tego przyznać. W późniejszych latach odsetek ten stopniowo, choć niesystematycznie zmniejszał się. W drugiej połowie pierwszej dekady XXI wieku i na początku drugiej odsetek ten utrzymywał się na poziomie 9%. Od 2017 roku do wręczania łapówek przyznawało się 6% dorosłych Polaków, a obecnie poziom tego typu deklaracji ponownie się zmniejszył.

TABELA 3

Czy w ciągu ostatnich 3–4 lat miała miejsce taka sytuacja, że był(a) Pan(i) zmuszony(a) dać łapówkę?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	X '93*	IV '97*	VII '99*	XI '00*	VI '02	VI '03	VI '04	V '05	VII '06*	XII '07	IV '09	VI '13	V '17	X '21	XII '25
	w procentach														
Tak	16	20	19	14	16	17	15	15	9	9	9	9	6	6	4
Nie	77	74	73	85	82	80	83	83	90	89	89	89	93	91	94
Trudno powiedzieć i odmowa odpowiedzi	7	6	8	1	3	4	2	2	1	2	2	2	1	3	2

* W roku 1993 pytanie brzmiało: „Czy w ciągu ostatnich 4 lat miała miejsce taka sytuacja, że musiał(a) Pan(i) dać łapówkę?“, w latach 1997 i 1999 pytanie brzmiało: „Czy w ciągu ostatnich 4 lat miała miejsce taka sytuacja, że musiał(a) Pan(i) dać komuś jakiś prezent lub pieniądze, żeby załatwić lub przyspieszyć załatwienie jakiejś sprawy?“, a w latach 2000 i 2006 pytanie brzmiało: „Bardzo często mówiąc o korupcji mamy na myśli wręczanie i przyjmowanie łapówek. Panuje przekonanie, że w Polsce przy załatwianiu wielu spraw niezbędne jest wręczenie łapówki. Czy w ostatnich 3–4 latach zdarzyło się Panu(i) wręczyć łapówkę?“

Do dawania łapówek w ciągu ostatnich 3–4 lat najczęściej przyznawali się rolnicy (14%), a w innym ujęciu osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych, a także uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (po 13%). Ponadto relatywnie częściej łapówki wręczały także osoby pracujące na własny rachunek (12%), zdarzało się to również co dziesiątemu z badanych osiągających najwyższe dochody na osobę w rodzinie (6 000 zł i więcej *per capita* – 10%).

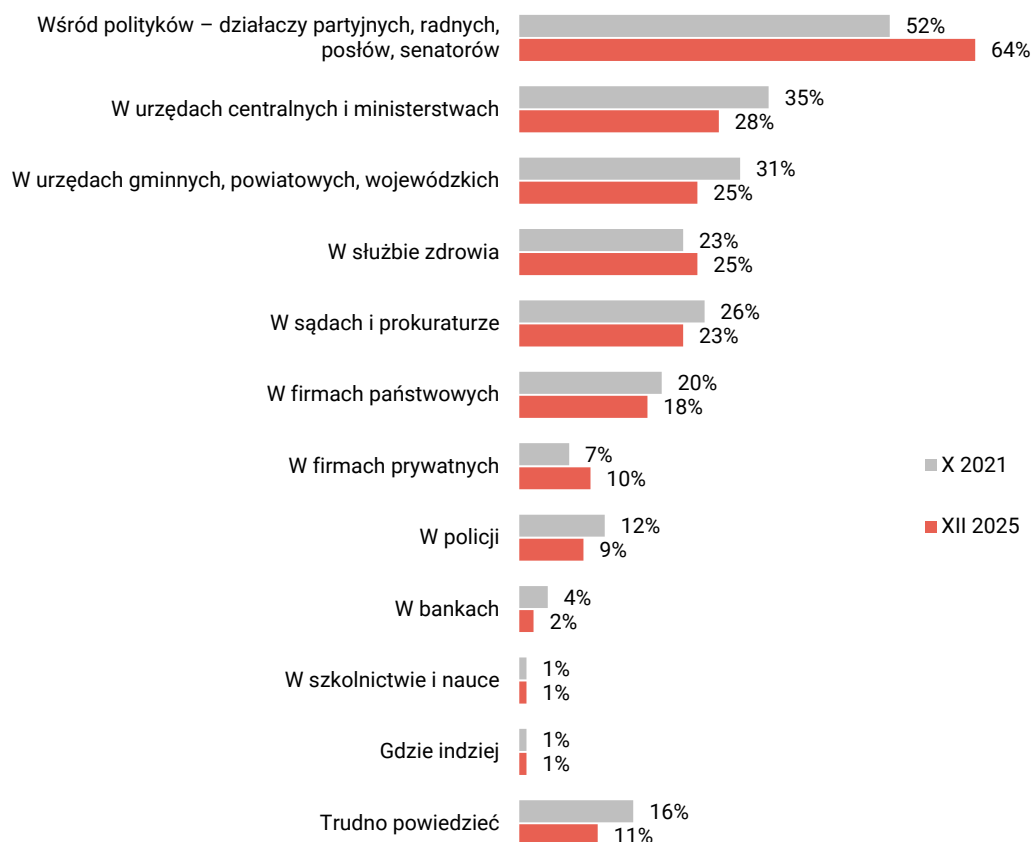
GDZIE NAJCZĘŚCIEJ ZDARZAJĄ SIĘ PRZYPADKI KORUPCJI

Podobnie jak w diagnozie stawianej w 2021 roku, według Polaków, obszarem życia społecznego, w którym korupcja jest obecnie najbardziej rozpowszechniona, jest polityka. O rozmaitych formach korupcji wśród działaczy partyjnych, parlamentarzystów czy radnych przekonanych jest prawie dwie trzecie ankietowanych (64%). To aż o 12 punktów procentowych więcej niż w poprzednim pomiarze sprzed czterech lat, z października 2021 roku, wówczas taką diagnozę stawiała ponad połowa ankietowanych (52%).

W porównaniu z działalnością polityczną inne dziedziny życia społecznego są – według ocen badanych – dużo mniej przesiąknięte korupcją. Na drugim miejscu listy najbardziej skorumpowanych instytucji ze wskazaniem ponad czwartej ankietowanych znalazły się urzędy centralne i ministerstwa (28%), a dalej urzędy gminne, powiatowe i wojewódzkie oraz służba zdrowia (po 25%), a w dalszej kolejności sądy i prokuratura (23%).

Według oceny respondentów rzadziej problem korupcji dotyczy firm, w których najwięcej udziałów ma państwo (18%), firm prywatnych (10%), czy policji (9%). Tylko nieliczni twierdzą, że do instytucji, w których korupcja występuje najczęściej, należą banki (2%), a także szkolnictwo i nauka (1%). Co dziewiąty z badanych (11%) nie potrafi wskazać żadnej konkretnej sfery życia społecznego, która w większym stopniu niż inne borykałaby się z problemem korupcji.

RYS. 4. W jakich dziedzinach, Pana(i) zdaniem, korupcja występuje najczęściej?

W porównaniu z poprzednim pomiarem największą odnotowaną zmianą jest wspomniany już dwunastopunktowy wzrost obserwowanych przypadków korupcji wśród polityków – działacze partyjnych, radnych, parlamentarzystów czy senatorów. W zestawieniu z pomiarem sprzed czterech lat obserwujemy ponadto niewielki wzrost diagnoz korupcji w firmach prywatnych (o 3 punkty procentowe) oraz w służbie zdrowia (o 2 punkty). We wszystkich pozostałych dziedzinach odsetki ocen skali korupcji obniżyły się. W relatywnie największym stopniu Polacy przestali dostrzegać korupcję w urzędach centralnych i ministerstwach (spadek o 7 punktów), na poziomie władz lokalnych – w urzędach gminnych, powiatowych i wojewódzkich (spadek o 6 punktów), a także w policji oraz w sądach i prokuraturze (po 3 punkty). Niewielki spadek diagnozowanej korupcji zarejestrowaliśmy jeszcze w firmach państwowych oraz bankach (po 2 punkty).

W dłuższym okresie obserwujemy wyraźne zmniejszenie się poziomu korupcji w służbie zdrowia, która w 2013 roku (ze wskazaniem 53% badanych) oraz w 2017 roku (ze wskazaniem 38% badanych) znajdowała się na drugim miejscu listy najbardziej przesiąkniętych korupcją dziedzin życia społecznego. W 2021 roku (z wynikiem 23%) spadła na miejsce piąte, zaś obecnie (25%) jest na trzecim miejscu. Ponadto rzadziej niż przed laty korupcja jest diagnozowana w sądach i prokuraturze oraz policji – obecne oceny tych instytucji są najlepsze w całym minionym dwudziestopięcioleciu.

TABELA 4

W jakich dziedzinach, Pana(i) zdaniem, korupcja występuje najczęściej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X 2001	VI 2002	VI 2003	VI 2004	V 2005	VII 2006	XII 2007	IV 2009	IV 2010	VI 2013	V 2017	X 2021	XII 2025
	w procentach												
Wśród polityków – działaczy partyjnych, radnych, posłów, senatorów	54	52	60	64	61	35	44	55	60	62	48	52	64
W urzędach centralnych i ministerstwach	38	29	37	39	34	22	32	27	26	18	21	35	28
W urzędach gminnych, powiatowych, wojewódzkich	29	25	29	30	21	28	25	28	31	27	30	31	25
W służbie zdrowia	47	42	43	37	50	53	58	54	58	53	38	23	25
W sądach i prokuraturze	37	33	33	42	37	32	30	29	29	31	32	26	23
W firmach państwowych	13	12	11	11	11	9	15	14	13	13	17	20	18
W firmach prywatnych	13	9	11	9	12	8	9	10	8	9	12	7	10
W policji	31	23	25	21	34	31	28	16	15	21	16	12	9
W bankach	6	3	5	4	4	3	2	4	3	2	5	4	2
W szkolnictwie i nauce	7	8	4	5	4	8	3	3	3	3	2	1	1
Gdzie indziej	1	0	1	1	1	2	0	4	1	2	1	1	1
Trudno powiedzieć	1	12	8	7	6	15	10	8	7	8	13	16	11

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną dziedzinę

Patrząc z dłuższej perspektywy, choć – po odnotowanym poprzednio wyraźnym wzroście (aż o 14 punktów procentowych) – obecnie odsetek przypadków korupcji w urzędach centralnych i ministerstwach obniżył się, to nadal w ocenie badanych należą one do najsilniej zagrożonych korupcją. Jednak najbardziej uderzający jest wysoki odsetek diagnoz korupcji wśród polityków, działaczy partyjnych, posłów, senatorów oraz radnych – obecny wynik należy do najwyższych w całym ćwierćwieczu, taki sam poziom odnotowaliśmy wcześniej tylko w czerwcu 2004 roku. Zatem o ile we wszystkich pozostałych dziedzinach w analizowanym okresie zarejestrowaliśmy mniejszy lub większy spadek skali korupcji, o tyle wśród polityków wykorzystywanie stanowisk i korupcja utrzymuje się ciągle na tym samym, wysokim poziomie. Niewątpliwie na ten wynik może mieć wpływ ujawnienie przez obecną władzę licznych przypadków wykorzystywania przez poprzedni układ rządowy funduszy publicznych, a także pieniędzy z zarządzanych spółek z udziałem skarbu państwa dla własnych celów politycznych oraz osobistych i skala tych nadużyć. Nie bez znaczenia dla ocen Polaków może być także ucieczka przed polskim wymiarem sprawiedliwości i ukrywanie się za granicą prominentnych osób odpowiedzialnych za niektóre z tych czynów (badanie zostało wykonane przed pojawieniem się informacji o uzyskaniu azylu na Węgrzech przez Zbigniewa Ziobrę).

TABELA 1

		Co jakiś czas mówi się o korupcji w różnych dziedzinach naszego życia społecznego. Jak Pan(i) sądzi, czy korupcja w Polsce jest problemem dużym, czy małym?				Liczba osób
		Bardzo dużym	Raczej dużym	Małym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	43	28	8	946
Płeć	Mężczyźni	17	41	36	7	451
	Kobiety	24	44	22	10	495
Wiek	18–24 lata	15	48	24	13	77
	25–34	20	38	36	5	137
	35–44	18	44	31	7	186
	45–54	26	40	27	7	168
	55–64	20	46	27	7	137
	65 lat i więcej	20	42	27	11	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	45	22	9	376
	Miasto do 19 999	20	44	30	6	128
	20 000 – 99 999	18	45	27	9	182
	100 000 – 499 999	15	44	32	9	144
	500 000 i więcej mieszk.	16	28	47	8	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	44	21	14	95
	Zasadnicze zawodowe	22	44	23	11	209
	Średnie	24	46	23	7	346
	Wyższe	15	37	42	6	296
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	38	46	7	151
	Średni personel, technicy	18	44	31	7	39
	Pracownicy adm.-biurowi	28	29	37	5	64
	Pracownicy usług	23	50	21	6	83
	Robotnicy wykwalifikowani	30	44	22	5	92
	Robotnicy niewykwalifik.	13	64	14	9	45
	Rolnicy	32	41	17	9	31
	Pracujący na własny rach.	21	32	43	4	53
	Bezrobotni	14	57	13	16	16
	Emeryci	20	43	25	11	241
	Renciści	15	40	33	12	42
	Uczniowie i studenci	14	47	24	15	40
	Zajmujący się domem i inni	32	43	19	5	50
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	38	36	7	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	44	24	11	107
	sekt. prywat. poza rolnict.	19	42	34	4	300
	prywatnym gosp. rolnym	33	43	20	5	34
	Do 1999 zł	29	39	23	9	105
Dochody na jedną osobę	Od 2000 do 2999 zł	19	51	21	9	142
	Od 3000 do 3999 zł	19	51	25	5	137
	Od 4000 do 5999 zł	22	36	36	6	179
	6000 zł i więcej	8	30	60	2	95
	Trudno powiedzieć	19	47	20	14	114
	Odmowa odpowiedzi	23	42	23	11	175
	Ocena własnych war. mater.	Złe	27	50	11	12
Średnie		22	49	19	9	266
Dobre		19	39	34	8	638
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38	25	25	12	48
	Raz w tygodniu	23	45	24	7	287
	1–2 razy w miesiącu	14	54	27	5	109
	Kilka razy w roku	16	44	29	11	266
	W ogóle nie uczestniczy	21	37	35	6	221
Poglądy polityczne	Lewica	17	45	32	6	219
	Centrum	14	44	31	11	265
	Prawica	24	43	30	3	335
	Trudno powiedzieć	31	36	12	21	102

TABELA 2

		Czy zna Pan(i) osobiście kogoś, kto bierze łapówki?			Liczba osób
		Tak	Nie	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	
Ogółem		8	88	3	948
Płeć	Mężczyźni	8	88	4	452
	Kobiety	8	89	3	496
Wiek	18–24 lata	4	94	2	77
	25–34	17	80	3	137
	35–44	10	88	2	186
	45–54	9	86	4	170
	55–64	5	88	7	137
	65 lat i więcej	5	93	2	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	90	3	378
	Miasto do 19 999	12	84	4	128
	20 000 – 99 999	10	85	5	182
	100 000 – 499 999	2	97	1	144
	500 000 i więcej mieszk.	12	84	4	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	4	94	2	97
	Zasadnicze zawodowe	6	93	2	209
	Średnie	6	90	4	346
	Wyższe	14	82	4	296
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	84	4	151
	Średni personel, technicy	8	88	4	39
	Pracownicy adm.-biurowi	17	82	2	64
	Pracownicy usług	12	85	3	83
	Robotnicy wykwalifikowani	3	96	1	92
	Robotnicy niewykwalifik.	2	98		46
	Rolnicy	19	78	3	31
	Pracujący na własny rach.	14	79	7	53
	Bezrobotni	5	90	4	16
	Emeryci	4	93	3	241
	Renciści	7	87	6	42
	Uczniowie i studenci		97	3	40
	Zajmujący się domem i inni	14	82	4	50
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15	83	2	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	89	3	107
	sekt. prywat. poza rolnict.	9	88	4	301
	prywatnym gosp. rolnym	17	80	3	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	6	94		105
	Od 2000 do 2999 zł	11	86	2	142
	Od 3000 do 3999 zł	6	92	2	137
	Od 4000 do 5999 zł	11	84	4	179
	6000 zł i więcej	14	84	2	95
	Trudno powiedzieć	6	91	3	114
	Odmowa odpowiedzi	4	89	6	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	91	4	43
	Średnie	9	87	4	267
	Dobre	8	89	3	639
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	81	8	48
	Raz w tygodniu	7	89	3	288
	1–2 razy w miesiącu	5	92	3	109
	Kilka razy w roku	9	88	4	266
	W ogóle nie uczestniczy	11	88	1	221
Poglądy polityczne	Lewica	8	89	2	219
	Centrum	9	90	1	265
	Prawica	9	87	4	335
	Trudno powiedzieć	4	89	6	103

TABELA 3

		Czy kiedykolwiek próbowano wręczyć Panu(i) łapówkę?			Liczba osób
		Tak	Nie	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	
Ogółem		4	94	1	948
Płeć	Mężczyźni	6	92	2	452
	Kobiety	3	96	1	496
Wiek	18–24 lata		98	2	77
	25–34	4	96		137
	35–44	5	95		186
	45–54	4	94	2	170
	55–64	7	91	2	137
	65 lat i więcej	5	94	1	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	96	1	378
	Miasto do 19 999	7	91	2	128
	20 000 – 99 999	5	94	1	182
	100 000 – 499 999	3	97		144
	500 000 i więcej mieszk.	6	92	3	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne		98	2	97
	Zasadnicze zawodowe	2	97	1	209
	Średnie	3	96	1	346
	Wyższe	9	90	2	296
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	91	2	151
	Średni personel, technicy	14	84	2	39
	Pracownicy adm.-biurowi		100		64
	Pracownicy usług	3	97		83
	Robotnicy wykwalifikowani	2	98		92
	Robotnicy niewykwalifik.		100		46
	Rolnicy	6	90	3	31
	Pracujący na własny rach.	6	92	2	53
	Bezrobotni	5	90	4	16
	Emeryci	5	94	1	241
	Renciści	7	89	4	42
	Uczniowie i studenci		97	3	40
	Zajmujący się domem i inni		100		50
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	8	90	2	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2	97	1	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	95	1	301
	prywatnym gosp. rolnym	6	91	3	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	1	99		105
	Od 2000 do 2999 zł	5	95		142
	Od 3000 do 3999 zł	3	96	1	137
	Od 4000 do 5999 zł	7	93	0	179
	6000 zł i więcej	12	87	1	95
	Trudno powiedzieć	2	95	2	114
	Odmowa odpowiedzi	2	95	3	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	93		43
	Średnie	3	96	1	267
	Dobre	5	94	1	639
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4	93	3	48
	Raz w tygodniu	3	96	1	288
	1–2 razy w miesiącu	2	97	2	109
	Kilka razy w roku	7	92	1	266
	W ogóle nie uczestniczy	4	95	1	221
Poglądy polityczne	Lewica	3	95	1	219
	Centrum	6	94		265
	Prawica	5	94	1	335
	Trudno powiedzieć	2	97	1	103

TABELA 4

		Czy w ciągu ostatnich 3–4 lat miała miejsce taka sytuacja, że był(a) Pan(i) zmuszony(a) dać łapówkę?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	
Ogółem		4	94	2	948
Płeć	Mężczyźni	4	94	2	452
	Kobiety	5	94	2	496
Wiek	18–24 lata	3	97		77
	25–34	5	95		137
	35–44	5	94	1	186
	45–54	6	90	4	170
	55–64	5	91	5	137
	65 lat i więcej	3	96	1	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	92	2	378
	Miasto do 19 999	5	92	2	128
	20 000 – 99 999	2	96	2	182
	100 000 – 499 999	2	97	1	144
	500 000 i więcej mieszk.	4	93	3	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	3	96	1	97
	Zasadnicze zawodowe	7	92	1	209
	Średnie	2	96	2	346
	Wyższe	5	92	3	296
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	93	3	151
	Średni personel, technicy		98	2	39
	Pracownicy adm.-biurowi	6	94		64
	Pracownicy usług	8	92		83
	Robotnicy wykwalifikowani	3	94	3	92
	Robotnicy niewykwalifik.		100		46
	Rolnicy	14	82	3	31
	Pracujący na własny rach.	12	83	5	53
	Bezrobotni		96	4	16
	Emeryci	3	96	2	241
	Renciści	2	96	2	42
	Uczniowie i studenci		100		40
	Pracuje w:	Zajmujący się domem i inni	9	91	
inst. państw., publicznej		3	94	3	119
spółce właścicieli prywatnych i państwa		6	92	2	107
sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym		5 13	93 84	2 3	301 34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	3	96	1	105
	Od 2000 do 2999 zł	9	90	1	142
	Od 3000 do 3999 zł	3	95	2	137
	Od 4000 do 5999 zł	3	95	2	179
	6000 zł i więcej	10	90	1	95
	Trudno powiedzieć	4	95	1	114
	Odmowa odpowiedzi	1	94	4	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	95		43
	Średnie	6	92	3	267
	Dobre	4	95	2	639
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	13	85	3	48
	Raz w tygodniu	4	94	2	288
	1–2 razy w miesiącu	3	97		109
	Kilka razy w roku	4	95	1	266
	W ogóle nie uczestniczy	4	93	3	221
Poglądy polityczne	Lewica	5	92	3	219
	Centrum	4	95	1	265
	Prawica	5	94	1	335
	Trudno powiedzieć	3	94	3	103

TABELA 5

		W jakich dziedzinach, Pana(i) zdaniem, korupcja występuje najczęściej?											Liczba osób	
		W urzędach gminnych, powiatowych, wojewódzkich	W urzędach centralnych i ministerstwach	Wśród polityków – działacze partyjnych, radnych, posłów, senatorów	W policji	W służbie zdrowia	W szkolnictwie i nauce	W firmach państwowych	W firmach prywatnych	W bankach	W sądach i prokuraturze	Gdzie indziej		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		25	28	64	9	25	1	18	10	2	23	1	11	948
Płeć	Mężczyźni	28	28	65	8	24	1	19	12	2	18	2	11	452
	Kobiety	23	28	62	10	26	1	17	8	2	27	1	12	496
Wiek	18–24 lata	32	22	71	23	20	3	23	19	1	33	1	5	77
	25–34	34	27	66	18	28		25	14	4	22	1	6	137
	35–44	23	31	60	11	31	1	19	9	1	19	3	11	186
	45–54	27	29	62	6	24		22	6	0	20	1	14	170
	55–64	19	30	67	4	27	0	16	8	1	25	1	11	137
	65 lat i więcej	22	28	62	2	21	2	9	11	4	23	1	16	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	28	66	8	25	1	16	10	3	27	1	10	378
	Miasto do 19 999	24	42	58	9	25	3	17	4	1	25		10	128
	20 000 – 99 999	21	27	64	5	23	0	17	11	3	14	3	14	182
	100 000 – 499 999	25	22	64	11	35	1	17	13		30	1	9	144
	500 000 i więcej mieszk.	26	24	62	13	19	1	27	14	3	10	2	15	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	11	59	5	18	3	11	8	1	21	2	21	97
	Zasadnicze zawodowe	24	27	60	7	23	1	10	9	3	24		15	209
	Średnie	23	31	69	9	24	0	19	12	3	24	2	9	346
	Wyższe	29	32	62	10	31	1	24	10	1	20	2	8	296
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wykształc.	31	30	62	12	27	1	30	8		15	2	11	151
	Średni personel, technicy	33	35	64	8	25		30	8		41		2	39
	Pracownicy adm.-biurowi	26	33	69	14	43		20	10	5	22	2	6	64
	Pracownicy usług	31	34	67	13	25		18	10	2	20		11	83
	Robotnicy wykwalifikowani	21	29	67	8	30		24	15	2	22		5	92
	Robotnicy niewykwalifik.	23	19	78	11	10	1	19			18		14	46
	Rolnicy	28	30	36	11	21		14	12		43	10	17	31
	Pracujący na własny rach.	24	25	70	5	33		16	3	2	30		10	53
	Bezrobotni	26	23	71	7	19	5	33	14	3	14	6	9	16
	Emeryci	20	29	63	2	21	2	8	11	4	23	1	15	241
	Renciści	12	24	50	6	15		5	13	2	10		25	42
	Uczniowie i studenci	31	25	67	23	17	6	16	23		27	3	10	40
Zajmujący się domem i inni	30	18	55	13	37		13	6	5	32	2	9	50	

TABELA 5 cd.

		W jakich dziedzinach, Pana(i) zdaniem, korupcja występuje najczęściej?											Liczba osób	
		W urzędach gminnych, powiatowych, wojewódzkich	W urzędach centralnych i ministerstwach	Wśród polityków – działaczy partyjnych, radnych, posłów, senatorów	W policji	W służbie zdrowia	W szkolnictwie i nauce	W firmach państwowych	W firmach prywatnych	W bankach	W sądach i prokuraturze	Gdzie indziej		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		25	28	64	9	25	1	18	10	2	23	1	11	948
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	30	65	12	33	2	20	13	1	19	1	11	119
	spółce właściciele prywatnych i państwa	28	36	71	10	29	1	17	7	1	22		8	107
	sekt. prywat. poza rolnict.	33	28	66	10	26	0	28	9	1	22	1	8	301
	prywatnym gosp. rolnym	23	27	44	13	26		18	11	4	44	9	11	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	19	24	58	11	26		15	11	3	22	1	16	105
	Od 2000 do 2999 zł	22	28	62	9	27	1	12	10	2	21	2	12	142
	Od 3000 do 3999 zł	25	33	66	5	28		19	12	2	23	1	11	137
	Od 4000 do 5999 zł	29	35	73	9	26	0	21	12	2	24	1	7	179
	6000 zł i więcej	36	22	57	10	21	2	39	9		17		6	95
	Trudno powiedzieć	27	25	68	12	24	3	10	11	3	25	1	13	114
	Odmowa odpowiedzi	20	27	58	8	24	1	14	6	2	25	2	15	176
	Ocena własnych war. mater.	Złe	13	21	56	5	27	2	16	4	3	28	2	19
	Średnie	24	33	66	8	25	2	14	7	2	27	1	12	267
	Dobre	26	27	63	9	25	1	20	12	2	21	1	11	639
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	29	66	8	29		5	7		24	4	19	48
	Raz w tygodniu	25	31	62	7	25	1	17	9	2	31	0	10	288
	1–2 razy w miesiącu	27	39	63	9	28		13	10	4	18	1	10	109
	Kilka razy w roku	22	27	67	6	24	2	20	13	2	23	1	10	266
	W ogóle nie uczestniczy	27	22	63	16	24	0	22	9	2	14	2	14	221
Poglądy polityczne	Lewica	32	28	67	10	27	2	22	11	2	17	2	9	219
	Centrum	25	26	59	12	25	1	17	11	2	21	0	13	265
	Prawica	24	32	68	7	25	1	20	11	2	29	1	6	335
	Trudno powiedzieć	15	25	58	4	20	1	4	6	3	21		28	103